

Kenneth Johansson: "att överlämna Magnivisionsutrustning till en synskadad och se den första reaktionen är som att uppleva julafton" (se vidare artikel sid 4)

VD inför det nya året: » försiktig optimism«

Inför årsslutet är det naturligt att söka utröna vad som varit bra och vad som varit mindre bra under det snart gångna året. Mest för att försöka bli bättre nästa år!

Vi har fortsatt att expandera vad beträffar både antalet medarbetare och omsättning. Antalet anställda har sålunda ökat med 85 och faktureringen beräknas bli ca 19 milj kr högre. Våra handikapphjälpmedel, främst Magnivisionen, har kommit ut på marknaden och fått ett positivt mottagande. Uppmärksammade leveranser har slutförts, t ex bevaknings-system till Kumla.

Vi har däremot inte lyckats förbättra vårt ekonomiska resultat. Vi når inte upp till de båda föregående årens överskott trots den kraftiga faktureringsökningen. Detta är en oroande utveckling. Vi har inte kunnat hålla vårt kostnadsläge på den budgeterade nivån. Detta tillsammans med en betydligt sämre exportförsäljning än budgeterat förklarar det mindre tillfredsställande resultatet.

Vi har haft en god orderingång från försvaret som ger god sysselsättning i vissa fall fram till 1979. Inom vissa sektorer är läget inte så gott. Minskad efterfrågan från utlandet på våra produkter och från svensk industri på legotillverkning inger vissa farhågor. Denna vikande trend emanerar från den djupa konjunkturdämpningen utomlands. Vi hyser dock vissa förhoppningar om en förbättring, när den väntade högkonjunkturen nästa år sätter in, m a o försiktig optimism!

Den osäkra framtiden manar till försiktighet, att söka hålla kostnadsläget och vara mycket återhållsamma med nya utgifter. Vi bör vidare sträva efter att öka egna produkters andel av produktionen. Jag vill uppmana alla att fundera på förbättringar på befintliga produkter för att göra dem änmer konkurrenskraftiga och komma med idéer och uppslag till nya produkter inom våra etablerade produktområden.

Med förenade krafter är jag säker på att vi kan utveckla vårt företag vidare för att uppnå ökad trygghet i anställningen, fördjupa känslan av samhörighet och strävan efter samförståndslösningar och härmed lägga en god grund för företagets fortbestånd. I denna förvisning önskar jag alla en God Jul och Gott Nytt År!

Henrik Dahlberg

Verkstadsklubben i Växjö 10 år

Lördagen den 29 november var det dags för firande av ännu en födelsedag vid Telub. Det var verkstadsklubben i Växjö som stod i tur. Kanske kan man tycka att 10 år inte är så mycket att orda om. Men allting är ju relativt. När man betänker att verksamheten vid våra verkstäder startade först våren 1965 – och då med bara ett fåtal anställda – så får födelsedagen genast en annan betydelse.

Hur är det med anslutningen?

Den är jag mycket nöjd med. Den var länge 100%, och är i det närmaste så fortfarande. Av nuvarande cirka 150 kollektivanställda står bara en utanför.

Vad är det viktigaste som hänt på den fackliga sidan sedan klubbens tillkomst?

Det är först och främst tillkomsten av ett antal trygghetslagar, som berör t ex arbetsmiljö, anställningsskydd och anställningsfrämjande åtgärder, facklig förtroendemans ställning, studieledighet.

Det gäller också ingångna avtal om försäkringar, som ytterligare ökat tryggheten, såsom avgångsbidraget (AGB), sjukförsäkringen (AGS), särskilda tilläggs pensionen (STP) och trygghetsförsäkringen (TFY).

En annan sak som jag ser mycket positivt på är resultatet av den solidariska lönepolitiken inom LO-området. Under perioden 1959–1972 har skillnaden mellan hög- och låg-

löneavtalsområdena minskats till hälften. Detta förhållande gäller även om man ser till verkstadsindustrin separat.

Du är ordförande även i avdelning 74. Hur går det ihop?

Det är inte alls bra. Båda jobben kräver sin man och jag hoppas den frågan skall kunna lösas så småningom. Det skulle kanske inte vara så svårt om fler medlemmar ville arbeta aktivt än vad nu är fallet. Men härför behövs en utökad studieverksamhet.

Vi har också problem på grund av personalavgångar. Många av dem, som engagerat sig i verksamheten, slutar sin anställning eller går över till annan verksamhet inom företaget.

Allt det här gör att de få, som måste brottas med problemen, utsättes för en hård press.

Vad hoppas Du av framtiden?

Först och främst att studieverksamheten kan ökas. Detta är nödvändigt om fackföreningen skall kunna hänga med i utvecklingen och kunna påverka och förverkliga demokratin inom arbetslivet.

I det sammanhanget kommer också borttagande av den ofta omtalade § 32 in i bilden.

Slutligen hoppas jag att vi så småningom skall kunna uppnå fasta löner – av typ månadslön. Vi har inom klubben beslutat verka för detta. Bland annat därför att vi dagligen och stundligen i arbetet ser resultat av den press många med ackordsarbete känner sig utsatta för. ■

Klubben föddes 1965, just den 29 november. Redan i Telubnytt nr 7/74, "tio år med Telub", berättade vi hur skapandet skedde och vilka födslovändor man hade. Vi berättade också en del om utvecklingen under de första åren, förhållanden som vi därför inte skall gå in på här.

Klubben har alltså – när detta kommer i tryck – högtidlighållit 10-årsdagen med en festlighet, där även representanter för företaget, metalls avdelning i Växjö och övriga fackklubbar vid Telub var inbjudna. Inbjudna var också ledamöterna i klubbens första styrelse, Jan-Erik Svensson, ordförande sedan tillblivelsen, Hans Nyberg och Jörgen Hörberg – samtliga kvar vid företaget – samt Arne Johansson och Anders Edstedt.

Liten intervju

Telub-nytt går händelserna något i förväg när vi frågar Jan-Erik Svensson, som numera också är ordförande i Växjö-avdelningen, hur han ser på den verksamhet som varit och på framtiden.

Telub-mästerskapet i skytte avhölls i år ovanligt sent – närmare bestämt lördagen den 15 november. Man får väl utgå ifrån att detta var orsaken till att endast ett fåtal (4) skyttar ställde upp.

Telubmästare blev Lars-Göran Persson, VU, relativt tätt följd av C-M Friman. Iréne Nässert belade en

hedrande fjärdeplats medan Bror Gustavsson kom näst sist.

Om man inte vill skjuta utomhus under vintersäsongen, så finns det i alla fall möjlighet att träna inomhus.

Skyttesektionen hälsar alla intresserade välkomna till motionshallen varje onsdag kl 18.00–20.00. Då finns det möjlighet att träna med luftgevär. ■

Lars-Göran Persson skytte-mästare

Magnivision ger många "ett nytt liv"

Ett tekniskt hjälpmedel sett från social synpunkt

"Det är så fantastiskt. Jag lever ett helt nytt liv nu. Jag har blivit en helt ny människa".

Så säger 25-åriga Junis Gustavsson från Uppsala, när **Bengt Michanek** intervjuar henne för en artikel i **Året runt**. Under sakkunnig ledning har hon tränat upp att använda sin lilla synrest så att hon idag både kan läsa och skriva och rå sig själv efter att i hela sitt liv ha levt ensamt och mörkt på olika internatskolor för blinda.

I samma andetag berättar Michanek om "det nya, sensationella TV-systemet för synskadade". Kopplingen till Junis' fall är inte helt klar — hon har genomgått "tre års intensivträning på synrehabiliteringsavdelningen vid AMU-center i Uppsala" — men spelar i och för sig inte heller någon roll. Det viktiga är att konstatera vilken helt fantastisk upplevelse det måste vara att efter år av "blindhet" plötsligt upptäcka att man kan se — och därmed i stor utsträckning klara sig själv.

Det finns, enligt samma artikel, 50.000 svenskar som är så svårt synskadade att de betraktas som blinda. Av dessa är cirka 1.500 barn och ungdom under 20 år, cirka 8.000 vuxna upp till 60 år och resten är över 60 år. Synskadorna är i regel konstanta, d v s de försämras inte ytterligare.

"Det hemska är det", säger synpedagogen Örjan Bäckman, "att större delen av alla barn och ungdomar på våra blindskolor, som idag bara får lära sig blindskrift, lika gärna skulle ha kunnat lära sig läsa — och även skriva — vanlig skrift, om man i stället börjat synträna dem".

Så långt Året runt.

Kerstin Jeppsson, Stockholm, är musikedirektör. Hennes synskada är av sent datum. Ett av Kerstins stora problem har varit notskrivning, men med Magnivisionens hjälp klarar hon det.

Magnivisionen "ett mirakel".

I en artikel i **Kronobergaren** rapporterar redaktör **Allan Bernving**, Borgholm, från en kurs för dövblinda på Tallnäs stiftsgård.

Ett 15-tal dövblinda deltog i kursen. Kursledaren, dövblindskonsulent Stig Olsson, har själv samma handikapp. Som närmaste medarbetare och assistent hade han flerhandikappkonsulent Carin Staav.

Man jobbade med terapi av olika slag, gjorde långa promenader, dansade och mycket mera.

Med Kenneth Johansson och en Magnivisionsutrustning kom emellertid den stora överraskningen.

"När jag bad vännen Holger Engström på Telub om detta lån", skriver Allan Bernving, "hade jag inga förhoppningar att mina kamrater här skulle kunna se något. Men till min och konsulenternas glada överraskning kunde 7 av de 15 deltagarna läsa dagstidningen på Magnivision. Anna Persson från Kivik, exempelvis, har inte kunnat läsa en tidning på över sju år. Men här upplevde hon åter en dagstidning. De flesta av dem som provat TV-systemet här har gjort det med gott resultat och betraktar Magnivisionen som ett mirakel. Glädjande upplevelser alltså".

Bo Nordström, Vingåker, hör till dem som disponerar Magnivision och använder den i sitt arbete

Landstinget har hjälpresurser

Efter att ha tagit del av dessa artiklar och för att få lite fler synpunkter från mera närliggande håll, besökte red tillsammans med Kenneth Johansson – numera "resande i Magnivision" vid marknadsavdelningen – synhjälpcentralen i Växjö. Där träffade vi synpedagogen **Monica Wingborg**, som informerade om sin och centralens verksamhet.

Synhjälpcentralen lyder under landstinget, närmast under dess hjälpmedelscentral. Placerad i "Dockan" har man intimt samarbete med ögonklinikerna på samma plats.

I spetsen för synhjälpcentralen står en läkare, dr Mikael Szmigielski. Förutom synpedagogen finns där också en optiker, Eje Erngård.

Verksamheten vid centralen avser närmast "optisk rehabilitering och synträning".

Målgrupp är personer "med en synskärpa på högst 0,2 med vanliga glas eller i övrigt påtagliga svårigheter att läsa vanlig tryckstil". Det är bara dessa som kommer till centralen och då i regel efter remiss av t ex ögonläkare eller synkonsulent.

Sedan optikern enligt läkarens ordination provat ut och hjälpt till med anskaffning av glasögon eller andra optiska hjälpmedel är det synpedagogens uppgift att hjälpa patienten att använda dessa.

Många synskadade kan lära sig att läsa med hjälp av lämpliga förstoringsglas. För andra är sådana hjälpmedel inte tillräckliga, och

framför allt inte om man därtill också skulle behöva skriva eller rita.

Med Magnivision har emellertid många problem fått sin lösning. Texten kan förstöras ända till 40 gånger. Man kan få fram för den enskilde individen lämplig kontrastverkan – svart text på vit eller vit text på svart botten. Dessutom kan man placera bildskärmen på bästa läsavstånd.

Och så detta med att skriva. Inga hindrande linser mellan öga och papper. Pennans placering och rörelser följer man på skärmen.

Monika, Lisbeth och Kenneth diskuterar lästeknik

Man blev förbluffad.

På synhjälpcentralen träffade vi också en av Monicas patienter, **Lisbeth Nilsson**. Lisbeth är en av de cirka 180 synsvaga i Växjö kommun. Hon arbetar som bl a studieorganisatör inom blindföreningen.

Lisbeth berättar om sig själv att hon är synskadad från födelsen. Hon kunde emellertid se såpass att hon, om än med svårighet, kunde följa undervisningen i skolan. I hennes fall har emellertid synförmågan sedermera försämrats.

Lisbeth disponerar just nu en Magnivision på prov i bostaden. Med dess hjälp kan hon både läsa och skriva och på det viset sköta sitt arbete avsevärt lättare än tidigare. Under besöket på synhjälpcentralen gav hon också prov på sin läsförmåga – och man blev förbluffad.

Kostar mycket pengar, men ...

Om nu Magnivision visat sig vara ett så utmärkt hjälpmedel – och dessutom lätt att använda – så är den dock en ganska komplicerad utrustning och blir därmed dyr för den enskilde individen. Som väl är har den emellertid tagits upp på Socialstyrelsens lista över fria hjälpmedel och skall alltså kunna ställas till förfogande utan kostnad för den synskadade.

Den har också rekommenderats av Landstingsförbundet.

Om man ser saken ur social – och för den delen även nationalekonomisk – synvinkel, måste detta ändå vara väl placerade pengar. Det är därför bara att hoppas att medel efter hand avsätts för detta ändamål, så att så småningom alla de, som överhuvudtaget kan utnyttja en utrustning som denna, också kan få den.

Lisbeth har disponerat en Magnivisionsutrustning en tid och hunnit öva upp en verklig god färdighet i att använda den.

P.S. Fr o m den 1 januari 1976 övertar landstinget hela ansvaret för den verksamhet som avser kostnadsfria handikapphjälpmedel. I Kronobergs län handläggs dessa frågor närmast inom Sociala styrelsen.

Landstinget har i dagarna fastställt lista över fria hjälpmedel, där bl a Magnivision finns medtagen. Beslut om tilldelning av sådana särskilt kostnadskrävande utrustningar fattas av en särskild nämnd, bestående av tre förtroendemän jämte social och medicinsk expertis.

Familjedag i Risinge

Lördagen den 15 november var det stor invasion i Risinge. Den dagen var de anställdas familjer inbjudna att bese och beundra den miljö i vilken deras söner, män, fäder, hustrur, fästmör arbetade.

Ett flertal ciceroner visade kring i de olika verkstadslokalerna och redogjorde för valda detaljer i arbetet. Intresset var stort och inte minst den yngsta generationen hade många frågor att ställa.

Efter visningen serverades kaffe, läsk m m i matsalen.

Arrangemanget var välordnat, flöt väl och gav säkert alla anförvanter en god bild, om inte av den invecklade tekniken så åtminstone av den miljö, i vilken "skogsfolket i Risinge" arbetar. ■

Med Lars-Olof Olsson som ciceron beses mekaniska verkstaden. Cig 760-kärria i förgrunden

Gyrokompasslådan rymmer mystiska ting. Leif Ernryd har intresserade åhörare (ovan)

Fredrik Bjerstedt visar Digitac, utvecklad i Risinge, produktionen förlagd till Växjö (bilden t.h.)

Installationslagets vagnpark. T.v Land Rover (m mobiltelefon) och personalvagn. Ovan arbetsvagn — en rullande verkstad med bl. a elverk. Ciceron är Östen Wennberg.

Radiostation 630, här i serieprototyp, väckte allmänt intresse. De allra flesta gjorde också ett besök inuti den med teknisk utrustning välfyllda överbyggnaden.

Termotac – termometer för synskadade – är en av Telubs produkter inom handikappområdet.

Efter visningen smakade det gott med kaffe, läsk, bullar och kakor i matsalen.

För köksavdelningen svarade som vanligt Käth Andersson med den äran.

Vid kaffet fick äntligen "Risingebåsen", Sven-Åke Hultsjö, tillfälle att koppla av en stund med de sina.

Dagen i ära hade Berit Karlsson – van Risingeväktare – ryckt in som förstärkning under visningstiden.

På uppdrag i övre Norrland

Om man håller sig med dyrbar utrustning av vad slag det vara må vill man ju vara säker på att den fungerar perfekt, när man behöver använda den. Detta är inget större problem när det gäller materiel i mer eller mindre kontinuerlig drift, man får ju automatiskt en sådan kontroll. I andra fall måste man vidta speciella åtgärder.

Robotsystem 68 – Bloodhound – är ett sådant fall. Visst kan vissa de-

lar av systemet kontrolleras utan allt för omfattande arrangemang, men inte robotens uppträdande i luften. Den är för dyr för att skjutas upp lite när som helst och kräver dessutom omfattande säkerhetsåtgärder.

Det problemet har man löst på så sätt att man vid enstaka tillfällen på isolerad plats skjuter ett fåtal robotar under mycket noggrann instrumentell kontroll, som möjliggör studium av varje detalj i skeendet.

Eftersom Telub svarar för underhållet av Rb 68 och – när det gäller provskjutning – också för klargöring av robotarna, transport av vissa provutrustningar m m är företaget också representerat vid dessa provskjutningar genom ett antal specialister.

Med förenade krafter har dessa representanter nedtecknat några glimtar om miljö och arbetsförhållanden under en sådan provperiod. Så här kan det vara.

En skara tappra män

Det har ånyo varit kontrollskjutning av Rb 68 Bloodhoundsystemet, som visade upp verkligt goda prestanda, trots att det utsattes för "hårdhänt" behandling. Med andra ord ett mycket lyckat prov! Telub har som vanligt ställt upp med en skara tappra män inom service, mät- och klargöringssidan.

Vår inkvartering har – också som vanligt – varit stugbyn i Bredsel, 9 mil nordväst Piteå, där vår tvätt, bäddning, städning, matlagning och ibland även sömn ackompanjerades av Storforsen, norra Europas mäktigaste vattenfall. En ståtlig men högljudd granne.

De gånger vi arbetade mindre än 12 timmar per dygn hade vi även tid med lite motion i en underbar natur som visade upp sina vackraste färger för oss – ibland satte den också krokben, med en del smärre skavanker som följd – samt att bilda SBK (Storforsens Bastubadarklubb) som sammanträdde under en timma varje dygn efter avslutad tjänst.

Robot 68 – Bloodhound – är en ståtlig med också effektiv pjäs

Storforsen, som vi här ser en del av, har en sammanlagd fallhöjd på c:a 80 m.

Stugbyn i Bredsel, där man ibland fick tillfälle att sova.

Conny, Janne, Simon och Kjell motionerar och lögar sig

Gammal kultur

En tjänstefri helg gjorde vi ett besök på Silvermuséet i Arjeplog. Muséet är ett resultat av en inventering av en lappmarkssockens föremål från stenålder till nutid. Grundaren, den välkände lappmarksdoktorn Einar Wallkvist, kåserade och visade muséet för oss. Han kan berätta historien bakom i stort sett vartenda föremål. Detta ger liv åt annars döda ting. Ett besök kan verkligen rekommenderas.

Frukost eller kvällsmål – det är frågan

Låt oss beskriva ett typiskt dygnsschema i samband med en "skjutdag". Väckarklockan skall ringa kl 23.45. Naturligtvis är den opålitlig och ringer kl 23.30. Vi vågar inte somna om, funderar mest på om vi vaknat innan vi lagt oss. Nu skall första frukost – eller sista kvällsmålet – serveras, trots magens protester. Lite kulna och inte allt för pigga tar vi plats i en fuktig och kall bil för transport åtskilliga mil in i lapplands vildmark, på smala och slingrande grusvägar, medan långa rader av gröna ögon iakttar oss från dikeskanterna.

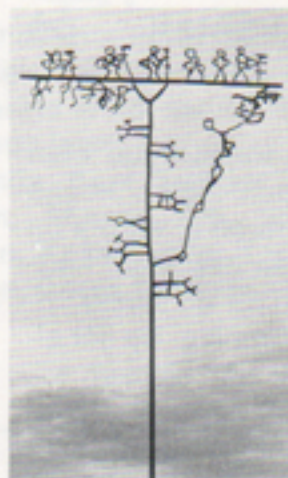
När vägspärrar och vaktposter passerats när vi slutligen resans mål, en samling baracker och manskapsbodar, som välkomnar oss i skenet från några svaga lampor.

Våra ögon riktas mot matsalsbaracken och där finns husmor på plats med rykande varmt kaffe. Efter kaffet vacklar vi ut i den mörka natten för att trevande försöka leta oss fram till våra arbetsplatser, där igångsättning och kalibrering av diverse utrustning vidtar.

Klockan är nu en bra bit över midnatt och mer och mer folk strömmar till från olika håll. Interkommunikationsanläggningen, som vid vår ankomst var nästan helt tyst, har under den sista timmen ökat i högljuddhet och kan närmast jämföras med en sen timmas sorl på krogen. Ett frenetiskt arbete för kontroll och kalibrering av samtliga i försöket ingående enheter har börjat och kommer att pågå under de närmaste timmarna. Medan "storebror" iakttar oss med vakande "ögon", som i sin satellitbana med jämna mellanrum passerar över oss som snabbt vandrande stjärnor på himmelen.

Silver
muséet

Detta smidesarbete med gamla samesymboler utanför entrén lockar till ett närmare studium av muséets samlingar

Första frukost eller sista kvällsmålet – det är frågan

Klargöring av robotar. Ovan Birger, t.h. två grabbar ur förbandet

Varför gör vi allt detta? Jo, det gäller att visa att Rb 68 Bloodhound ännu kan "flyga i luften". Det vill vi visa sakansvarig personal från såväl flygvapnet som materielverket och Telub, men också för besökare från andra länder som disponerar Rb 68-systemet.

Enheterna grupperade för provskjutning

Hjälspänd väntan på "Klockan K"

Nu sticker solens första trålar fram över fjällkanten och meteorologen säger att temperaturen är en bra bit under 0. Vi förflyttar oss något huttrande till matsalen för en snabb "fika" och lite uppvärmning. Nu går alla bara och väntar på "klockan K". Tempot stegrar till närmast ett inferno i interkomanläggningen. Ledningscentralen gör en sista kontroll av samtliga stationer. Alla sitter hjälpsända på sina arbetsplatser och utanför matsalen har åskådarna samlats och deras blickar är stadigt riktade mot den ensamma roboten på plattan, långt i fjärran.

"Med ett enormt dån och i skyar av rök"

Ett lyckat skott firas med champagne

Tystnaden bryts av ledningscentralens meddelande: Målet i luften. Nu vidtager en kort stunds väntan på nedräkning till avfyring. I högtalaren hörs ett sprak och skjutledaren meddelar: Nedräkning börjar 5, 4, 3, 2, 1, eld. Med ett enormt dån och i skyar av rök och eld försvinner roboten mycket snabbt upp mot den mörkblå himmelen. Om du nu har goda ögon och blicken riktad på rätt ställe kan du långt i fjärran efter en stund se ytterligare en blix och ett rökmoln, vilket vittnar om att roboten avslutat sin "sista" färd. Dags att korka upp champagneflaskan!

Vad var det nu som hände? Det vet vi inte ännu – bara att roboten verkligen detonerat – men bandinspelningar, registreringar och filmer m m ger oss möjlighet att i efterhand analysera vad som skett. Och konstatera att målet blivit träffat.

Nya förberedelser

Nu ges äntligen tillfälle att äta frukost, lunch eller kanske är det middag. Men efter det kallar tjänsten oss åter tillbaka till dagsrutinen, för du trodde väl inte att vi fick åka hem och sova? Nej nu vidtar förberedelser för nya prov.

När kvällen nalkas åker vi trötta men tillfredsställda "hem" till vår stuga igen, där vi direkt stupar i sängen för några timmars sömn innan nästa hektiska dygn börjar.

Vi inom "68-gänget" från TA, RS och Risinge, Olle, Kjell, Conny, Simon, Birger, Åke, Nisse och Janne vill passa på att tacka alla nyvunna och gamla kamrater inom F17, FMV, FC, FOA och RFN för en mycket trevlig men arbetsam tid och hoppas att vi ses igen. ■

På smala och slingrande vägar for man genom norrlandsterrängen

Det blev trots allt en del fritid under den 4 veckor långa vistelsen i Norrland. Här åstadkommer "Simon" eld och rök – men inget dån.

◀ Som vi kunde meddela i föregående nummer av Telub-Nytt vann VR-laget årets fotbollsserie. Här är det vinnande laget.

Fr v stående: Kent Sjögren, Evert Johansson, Tommy Gill, Jörgen Gustafsson. Knästående: Torbjörn Magnusson, Göran Fohlin och Sven Bjerdahl.

SI-systemet

- "Vad betyder nu SI egentligen"?
- "Jo, SI är en förkortning av det franska uttrycket *Système International d'Unités*. På svenska betyder det internationella måttenhetssystemet".
- "Då är det alltså frågan om att byta ut hästkrafter mot kilowatt och kalorier mot joule"?
- "Det stämmer! Men många flera enheter än bara hästkrafter och kalorier ska bytas ut mot de nya SI-enheterna. Ta SI-enheten för tryck till exempel. Den heter pascal och kommer att ersätta ett tiotal gamla enheter".
- "Men varför ska vi byta måttenheter"?
- "Vi ska ha nya måttenheter därför att de gamla är för många och dessutom för att de nya är enklare. Men det viktigaste skälet är att de nya måttenheterna är internationella".
- "Vilka enheter berör mitt arbetsområde? När ska övergången till SI ske? Är alla länder med på SI-systemet"?
- "Du kan väl anmäla Dig till SI-kursen. Där ska Du och alla andra intresserade få svar på de här frågorna – och på många fler".

Ja, hittills har vi informerat drygt 100 medarbetare om detta system. Det är naturligtvis inte nödvändigt att alla deltar i en kurs, man kan läsa in de nödvändigaste förändringarna på egen hand med hjälp av ett faktsäckat kurshäfte. Vilken form Du ska välja tar Du lämpligen upp med närmaste chef.

För dem som så önskar tillhandahålls ett kurshäfte hos PUX. Kursanmälan görs också till PUX.■

Gasen i botten

Hör Du till dem som ligger hårt på gaspedal och signalhorn? I så fall kan kanske nedanstående artikel ge Dig en tankeställare – åtminstone en liten en.

Ett intressant experiment

För en tid sedan gjorde man ett intressant experiment med avsikt att följa upp begreppet "köra om alla bilar framför sig".

Två identiska bilar hade utrustats med instrument som skulle registrera allt föraren gjorde under den 150 mil långa testresan från Hamburg till Rimini på den italienska kusten. Över hälften av distansen innebar körning på motorvägar.

En av bilisterna blev tillsagd att köra sträckan på minsta möjliga tid. Han skulle köra om vid varje säkert tillfälle och ta kurvorna med högsta möjliga hastighet. Den andra bilföraren ombads att ta det lugnt, att undvika varje riskmoment och att köra i den takt som övriga trafiken medgav. Resultatet: Efter 150 mil hade "fartdåren" bara 31 minuters försprång till den mer avslappnade bilisten. Trots att den snabbare tog vara på varje tillfälle att vinna tid, så var hans medelhastighet inte mer än 75 km/h. Resan varade nämligen i 20 timmar och 12 minuter. 2.004 bilar passerades medan bara 13 körde

om. Han bromsade 1.339 gånger varav fyra var i ren panik.

Den långsammare föraren bromsade bara 652 gånger, undvek panikinbromsningar, körde om 645 gånger och blev omkörd 142 gånger. Hans körtid var 20 timmar och 43 minuter.

Skeptiska gjorde nytt prov

Erfarna bilister i Västtysklands största motorklubb var skeptiska mot ovanstående resultat och beslöt sig för att försöka själva. De körde den 125 mil långa sträckan från Köln till Brenner-passet i Österrike.

I detta test körde den snabbare bilen på tiden 16 timmar och 52 minuter medan den långsammare behövde ytterligare 21 minuter för att tillryggalägga samma sträcka. Förutom att de snabbare bilisterna riskerade sitt eget liv och satte andras liv i fara under de båda testerna, så gick det åt ungefär 40 liter extra bensin per gång och dessutom så utsattes bromsar, däck, fjädring och motor för höga påfrestningar vilket i sin tur medförde avsevärt slitage.

Behöver Du ägna eftertanke åt dessa båda episoder?

(Källa: Motor Mail International – genom Bullentiner & Nyheter från Wexiö Juniorhandelskammare).■

Konstklubben slår till igen

Som framgick av referat i föregående nummer av Telub-Nytt var den nybildade Telub Konstklubb snabb med att komma igång med sin första utställning. Redan den var en succé både för klubben och för konstnärinnan.

Telubanställdas egna produkter på konstutställning väckte stort intresse

Telub Konstklubb har emellertid inte vilat länge på sina lagrar. Redan torsdagen den 30 oktober var det dags för nästa evenemang. Då kunde man, efter en snabb inventering bland de egna medlemmarna, öppna en utställning omfattande olika slag av hobbyarbeten.

Och det var inte lite man fått ihop.

På textilsidan visade Birgitta Estberg batik, Inger Johansson acrylmålning och batik och Birgitta Johansson vävnader. Göran Cederborg bidrog med brodyr och L-O Rahlén med flamskvävnad.

Anita Björlin visade keramik och Iréne Nässert såväl konstfull textning som glasgravyr.

På oljemålningar, akvareller och teckningar fanns uteslutande manliga namn – N-O Andersson, Stig Carlzon, Johnny Jannerhed, Gunnar Ax, N-E Castor, Kjell Juhlander, Bror Gustavsson, Tony Falk.

För träslöjden svarade Erik Björk, Ingvar Gustafsson och Esbjörn Lönnborg, för järnsmide Leif Ernryd. Ett flaskskepp fanns också med, byggt av Wåge Svensson, f d sjöfarande.

Vi skall självfallet inte här ge oss på något som helst försök att värdesätta de olika alstren. Men vi vågar påstå att en hel del var av mycket hög klass. I övrigt får intrycken från utställningen och av de bilder vi kunnat få med här tala för sig själva.

Konstklubben är att gratulera till den fina starten. Den bådär gott för framtiden. ■

Birgitta Estberg t.v. och Inger Johansson visar sina arbeten i batik och acryl

Representanter för trä- och keramiksidan: Esbjörn Lönnborg och Anita Björlin

Egen klubb i Stockholm

Jan-Lennart Franzén

Vid ett klubbildningsmöte den 29 september togs ett enhälligt beslut om att bilda egen tjänstemanna-klubb i Stockholm. Frågan om egen klubb eller ej har tidigare varit på tapeten. De senaste årens personella expansion vid SK har emellertid bidragit till att frågan ånyo har aktualiserats. Vi är i skrivande stund 53 medlemmar och fler är på väg.

Mötet inleddes med att ombudsman Rickhard Kayser från SIF redogjorde för SIF:s organisation och verksamhet. Hans lika omfattande som intressanta information berörde bl a lite om principerna för kodsättning av medlemmarna, en nog så kontroversiell fråga. Synd bara att inte fler hade tillfälle att närvara.

Efter det att mötet enhälligt beslutat att bilda egen klubb, förrättades val av funktionärer.

Hans Erneborg, TKS förste ordförande

Till **ordförande** valdes Hans Erneborg.

Till **styrelseledamöter** valdes Ulla Danielsson, Lars Ehrnebo, Jan-Lennart Franzén och Bo Svensson. Som

suppleanter för dessa utsågs Lars Ekström, Frank-Åke Holst och Lars-Erik Ahlerup.

Hela valproceduren förlöpte utan att några invändningar eller reservationer gjordes mot de av valberedningen föreslagna kandidaterna. Kayser passade på att gratulera valberedningen för ett fint jobb.

Mötesdeltagarna informerades avslutningsvis om utfallet av 1975 års löneförhandlingar samt om vårt yttrande över förslaget till TA organisation.

Det är slutligen vår förhoppning att samarbetet med övriga fackklubbar och företagsledning inom Telub bibehålls och ytterligare utvidgas.

Klubbens namn är Telubs Tjänstemannaklubb Stockholm (TKS).■

En krona för era tankar!

Två generationer och en gunghäst.

Sebastian Estberg och Hans Fäldt

Johnny Jannerhed t.v. och Nils-Erik Castor får representera det stora "utbudet" av oljemålningar och teckningar

Familjerally på Hemmesjövägar

Söndagen den 26 oktober var dagen för familjerally 1975. Med start och mål vid Telub körde 37 bilar, lastade med ett 130-tal äldre och yngre telubare, under diverse uppmärksamhets- och kunskapsprov en 7-milsträcka genom Värrensbygden.

Färden gick via Bramstorp till Tor-sjö, vidare över Hemmesjö och Furu-by till Risinge. Efter uppehåll utanför Risingeverkstaden för kulinariska och andra aktiviteter gick sedan hemfärden via Tofta och Sandsbro. Men det var inte bara att "blåsa på". Tolv tipsfrågor skulle man hålla ögonen på och dessutom räkna ett otal trafikmärken.

Rallyt gick i Allmänna sektionens regi och med Jan Nygren som banläggare.

Prislistan fick följande utseende.

1. Riff Knutsson	73 p
2. Arne Nilmar	73 p
3. Sigvard Granath	73 p
4. Bernt Sjöström	72 p
5. Conny Karlsson	72 p
6. Arne Ahnlund	71 p
7. Anita Björlin	71 p

Det var, som synes, jämnt i toppen. Utslagsfrågan – 232 dm mellan pin-narna – blev avgörande. ■

Två nöjda ledare. Stig Langner och Jan Nygren myser i det vackra höstvädret.

Vad heter Gränges företag i Liberia? Skall vi försöka med ett kryss! I motsats till de flesta tog sig familjen Ekstrand tid att lämna bilen en stund.

En tävling i tävlingen. "Gissa" rätt på bilmärken och vinna kaffe. Enligt ledaren, Curt-Ove Johansson, gick det åt mycket kaffe.

För korvgrillningen svarade Nils-Erik Castor med den äran

...fast det fanns ju dom som hellre grillade under mera "fältmässiga" former

...och dom som tyckte kola var toppen.

Som avslutning på den "bilburna" delen fick förarna visa sin manövringsförmåga.

Hur många har tidigare försökt köra med en mugg vatten på taket? Nå, det gick bra i dom flesta fallen. Anders Ulmestad kollar att "inte en droppe" rinner över.

Att parkera i en ganska rymlig ficka var kanske inte allt för svårt, men Stefan Gunhammar ser i alla fall ut att vara nöjd med resultatet.

Det här provet, däremot, var nog i svåraste laget. Inte lär många ha klarat det helt.

Och så till slut den teoretiska avslutningen i samband med förplägnad i matsalen. Roland Karlsson delar ut – och rättar – prov för trafikborgarmärke och familjen Bergmark tänker intensivt.

Jonsson hade råkat falla huvudstupa ner från en hög brädstapel. Fördes till sjukhus och plåstrades om, spjälades, förbands och blev lagd till sängs. Avdelningssköterskan kom för att anteckna en del personalia.
— Är ni gift? undrade hon.
— Nej, för håken, svarade Jonsson. Jag råkade bara ramla ner från en brädstapel.

Ungkarlen Roland bad en dator skaffa honom en perfekt partner.
"Jag vill ha en vän, som är liten till växten och tycker om fiske och gruppaktivitet", skrev han i formuläret.
Datorn svarade:
"Gift er med en pingvin!"

— Min fästmö är tvilling.
— Jaså, hur kan du skilja dem åt då?
— Jo, hennes brorsa har mustasch.

Direktörsfrun ropar från badrummet till hembiträdet:
— Elsa, har Elsa sett till den gamla svampen?
— Ja, frun, han gick nyss till kontoret.

PERSONALÄRENDEN

Nyanställda

Vi hälsar nedanstående nyanställda välkomna i vår krets.

Växjö

Amelie Zethraeus
Telefonist EA

Kennart Björk
Inköpsing EA

Anders Hofling
Ingenjör TAD

Curt Pettersson
Ingenjör TAT

Börje Green
Ingenjör TAT

Göran Andersson
Ingenjör TAT

Ulf Johansson
Ingenjör TAT

Rune Staberg
Ingenjör TAT

Birgitta Berglund
Vik ateljébitr TI

Lars-Åke Larsson
Lay-outman TI

Kerstin Zachariassen
Tekn biträde TI

Kurt Esko
Beredningsing VA

Karl-Gustav Sjöblom
Telemontör VAR

Eva Johansson
Vik plan kont VAR

Håkan Pettersson
Mek montör VAU

Peter Bergman
Praktikant VAU

Ola Wetterberg
Godsbud VAF

Sven-Olof Svensson
Förrådsexpedit VAF

Risinge

Mats Wistrand
Montör VAM

Göran Nyhlén
Telemontör VAM

Stockholm

Gudrun Verzoni
Kontorist SK

Karl-Erik Mårtensson
Ingenjör TAT

Christer Lannestam
Ingenjör TAT

Roger Lindström
Ingenjör TAT

Västerås

Hans Björkman
Serviceing RS

Göteborg

Bertil Valfridsson
Serviceing RS

Meddelande från biblioteket

Tidskrifterna
Elektroniknyheterna
Modern Ytbehandling
Modern Datateknik
Modern Kemi
Moderna Transporter
Pack
Plastvärlden
Teknisk information
utgår fr o m årsskiftet 75/76

Samtliga prenumeranter på Telub på dessa tidskrifter får istället en ny tidskrift, Dagens Industrier, som utkommer med 2 nummer i veckan. Första numret utsänds i februari 1976.

★ ★ ★ ★ ★
Tack

Tack 612
Donald Dryler

Till alla som på olika sätt uppmuntrat mig under min sjukdom
Ett hjärtligt tack.
Sven Nilsson

Till chefer och arbetskamrater på Telub
Ett varmt tack för den fina presenten och de vackra blommorna jag fick då jag slutade min anställning på Telub.
Mary Roos

Ett hjärtligt tack till arbetskamraterna för blommor och gåva i samband med att jag slutade min anställning vid Telub samt för ett mycket gott kamratskap.
Gerd Porle

★ ★ ★ ★ ★

Tjänsteförändring

Kenneth Johansson har från VLE övergått till marknadsavdelningen som försäljningsingenjör

Hans-Olof Hjortzberg har flyttat från VAK till TA konstruktionssektion

Johnny Jannerhed, VR1, har blivit ritare vid TI

★ ★ ★

Namnbyte

Christina Reimer heter numera Månsson

★ ★ ★

Telub-nytt nr 5
Den 17.12.1975
Red: Stellan Löwenadler